

Geestelijk verzorger en onderzoeker: wat levert het op?

Niels den Toom

Geestelijk verzorgers doen al jaren aan intervisie en ondergaan supervisie om op hun beroepspraktijk te reflecteren en deze te verbeteren. In die reflectie staan vaak de persoon en de biografie centraal. Voor een beroep dat zich bezighoudt met de innerlijke wereld van mensen is dit een belangrijke vorm van leren. Toch zijn er ook andere wijzen van reflectie mogelijk, zoals bijvoorbeeld in het Case Studies Project (CSP) waarin geestelijk verzorgers op wetenschappelijke wijze hun *werk* bestuderen. In mijn onderzoek richt ik me op de invloed die deze wetenschappelijke bestudering heeft op de deelnemende geestelijk verzorgers.

Dat geestelijk verzorgers participeren in een onderzoeksproject past in het streven naar een zogenaamde *research informed* professie. Het ideaal is dat geestelijk verzorgers zich door de best beschikbare wetenschappelijke kennis laten informeren over hun vak in aanvulling op de al sterk ontwikkelde (zelf)reflectie. In het CSP beschrijven en analyseren ruim vijftig geestelijk verzorgers casus van een eigen begeleidings-situatie. Ze komen samen in zes onderzoeksgemeenschappen, geordend naar werkveld. In dit project zijn de contexten vertegenwoordigd van defensie, justitie, ouderenzorg, ziekenhuizen en GGz. Bovendien is er een gemengde groep met bijvoorbeeld eerstelijnszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg. Volgens een geordend format beschrijven en analyseren ze onder meer de situatie van de cliënt, de doelen van de geestelijk verzorger, de interacties en interventies, de hiervoor gebruikte theorieën en methoden en de zichtbare resultaten. Het project beoogt hiermee veelbelovende theorieën en interventies te formuleren, op grond van wat al praktisch is bij geestelijk verzorgers, maar vaak nog niet zichtbaar gemaakt.

In mijn onderzoek breng ik in kaart welke invloed geestelijk verzorgers in hun dagelijks werk ondervinden van deze wetenschappelijke reflectie op hun beroep. Gaan ze er anders door kijken naar hun vak? Heeft het invloed op de begeleiding die ze bieden? Na een literatuurstudie rondom professionalisering en geestelijke verzorging zal ik zes geestelijk verzorgers meermaals interviewen. Op grond van de inzichten die hieruit voortkomen, zal ik vervolgens een enquête afnemen onder alle deelnemers aan het CSP. Vanuit de resultaten van de kwalitatieve en kwantitatieve studie zal ik theorie proberen te ontwikkelen. Als praktisch theoloog reflecteer ik daarop niet alleen vanuit de theorie rondom geestelijke verzorging, maar ook vanuit de theologie. Reflectie over een levensbeschouwelijk beroep vraagt immers ook om reflectie over de inhoud.

Het CSP onderscheidt zich bovendien als een participatief project: geestelijk verzorgers worden niet onderzocht als 'objecten', maar krijgen zelf stem in het onderzoek. Op meerdere momenten in mijn eigen onderzoek is deze wederkerigheid ook gewaarborgd. Als laatste stap zal ik mijn bevindingen dan ook voorleggen aan alle onderzoeksgemeenschappen om dialogisch tot kennis te komen.

Niels den Toom is promovendus aan de PThU en is verbonden aan het Universitair Centrum voor Geestelijke Verzorging, j.n.toom@pthu.nl. Meer informatie over het Case Studies Project: www.ucgv.nl/case-studies-project.